

אתם. הוא זכר את החלום, אבל לא אמר להם דבר, אלא מרגלים אתם.

פתח רבי יוסי ואמר, (קהלת ה) כי בא החלום ברב ענין וקול פסיל ברב דברים. כי בא החלום ברב ענין, הנה פרושה שפמה הם העוזרים בחלום, וממנים דרגות על דרגות, עד שהחלומות מהם כלם אמת, ומהם שיש בהם אמת וכוזב. אבל לאותם צדיקי האמת, אין מתגלים להם דברים כוזבים כלום, אלא כלם אמת.

בא ראה דניאל מה כתוב בו, (דניאל א) אז לדניאל בחזיון הלילה סוד גלה, וכתוב (שם ז) דניאל ראה חלום בהיותו ישן על משכבו, אז כתב את החלום. ואם יש בו דברים כוזבים, למה נכתב בין הפתובים? אלא אותם צדיקי אמת, בשעה שגשמותיהם עולות, לא מתחברים בהם אלא דברים קדושים, שמודיעים לו דברי אמת, דברים קיימים, שלא משקרים לעולמים.

ואם תאמר, הנה שנינו שדוד המלך לא ראה חלום טוב, הנה נשמע שהיה רואה דוד דברים שלא אמת? אלא ודאי, כל ימיו היה משתדל לשפף דמים ונלחם קרבות, וכל חלומות לא היו אלא חלומות רעים, חרפן ושקמה ודם ושפיכות דמים, ולא חלום של שלום.

ואם תאמר, לאדם טוב מראים חלום רע? כך זה ודאי. כל אותם רעות שעתידים להשיג - על אותם שעוברים על דברי תורה, ואותם ענשים שעתידים להענש בעולם ההוא כלם רואה, כפי שכל שעה תהיה יראת אדונו עליו. והנה העירו שכתוב (קהלת א) והאלהים

ויאמר אליהם מרגלים אתם, איהו דכיר חלמא. אבל מלה לא אמר לון, אלא מרגלים אתם.

פתח רבי יוסי ואמר, (קהלת ה) כי בא החלום ברוב ענין וקול פסיל ברוב דברים. כי בא החלום ברוב ענין, הא אוקמוה. דכמה אינון סמיכין בחלמא, וממון דרגין על דרגין. עד דחלמין מנהון קשוט פלהו, ומנהון דאית בהון קשוט וכדיבו. אבל לאינון זפאי קשוט, לא אתגלי לון מלין פדיבן פלום, אלא כלהו קשוט.

הא חזי, דניאל מה כתיב ביה, (דניאל ב) אדין לדניאל בחזווא די ליליא (דף ר ע"א) רזא גלי. וכתוב, (דניאל ז) דניאל חלם חזה וחזוי ראשה על משכביה באדין חלמא כתב. ואי אית ביה מלין פדיבן, אמאי איכתיב בין פתובים. אלא אינון זפאי קשוט, בשעתא דנשמתהון סלקין. לא מתחברן בהו, אלא מלין קדישין. דאודעין לון מלי דקשוט, מלין קיימן דלא משקרן לעלמין.

ואי תימא, הא תנן דדוד מלפא לא חמא חלמא טבא. הא אשתמע דהוה חמי דוד מלין דלא קשוט. אלא ודאי, כל יומי הוה משתדל לאושדא דמין, ואגח קרבין, וכל חלמוי לא הוו אלא חלמין בישין. חורבא ושוממותא ודמא ואושידו דדמין, ולא חלמא דשלם.

ואי תימא, לבר נש טב אחזיאו ליה חלמא בישא, הכי הוא ודאי. כל אינון בישין דזמינין לאתדבקא על אינון דעברי על פתגמי דאורייתא, ואינון עונשין דזמינין לאתענשא בהווא עלמא, פלהו חמי. בגין דכל שעתא יהא דחילו דמריה עליה, והא אתערו. דכתיב, (קהלת א)